

Kommissionens tillkännagivande om begränsningar som har direkt anknytning till och är nödvändiga för koncentrationer

(2005/C 56/03)

(Text av betydelse för EES)

I. INLEDNING

1. I rådets förordning (EG) nr 139/2004 av den 20 januari om kontroll av företagskoncentrationer (EG:s koncentrationsförordningen)⁽¹⁾ anges i artikel 6.1 b andra stycket, artikel 8.1 andra stycket och artikel 8.2 tredje stycket att ett beslut genom vilket en koncentration förklaras förenlig med den gemensamma marknaden "skall anses omfatta begränsningar som har direkt anknytning till och är nödvändiga för koncentrationens genomförande".
2. Genom ändringen av reglerna om hur begränsningar skall bedömas införs principen att företagen själva skall bedöma begränsningar som har direkt anknytning till och är nödvändiga för en koncentrationens genomförande (nedan även "accessoriska begränsningar"). Detta ger uttryck för lagstiftarens avsikt att kommissionen inte skall vara skyldig att bedöma och individuellt behandla accessoriska begränsningar. Hur accessoriska begränsningar skall behandlas enligt EG:s koncentrationsförordning förklaras i skäl 21 i ingressen till EG:s koncentrationsförordning: "Kommissionens beslut om att förklara att koncentrationer är förenliga med den gemensamma marknaden enligt denna förordning bör automatiskt omfatta sådana begränsningar, utan att kommissionen i enskilda fall behöver bedöma sådana begränsningar". I samma skäl anges att kommissionen kommer att utöva en viss restfunktion när det gäller specifika nya eller olösta frågor som ger upphov till verklig osäkerhet, men i alla andra fall ankommer det på de berörda företagen att själva bedöma om och i vilken utsträckning deras avtal kan betraktas som accessoriska till en transaktion. Tvister om huruvida begränsningar har direkt anknytning till och är nödvändiga för en koncentrationens genomförande och därmed automatiskt omfattas av kommissionens beslut om godkännande kan lösas av nationella domstolar.
3. Den restfunktion som kommissionen kan utöva finns beskriven i skäl 21 i EG:s koncentrationsförordning, där det anges att kommissionen på begäran av de berörda företagen uttryckligen bör bedöma en accessorisk begränsning om ett ärende innehåller "nya eller olösta frågor som ger upphov till verklig osäkerhet". Därefter definieras i skälet en "ny eller olöst fråga som ger upphov till verklig osäkerhet" som en fråga som "inte omfattas av kommissionens relevanta gällande meddelande eller ett offentliggjort kommissionsbeslut".
4. Av hänsyn till de berörda företagens rättssäkerhet ges i detta tillkännagivande vägledning om tolkningen av begreppet accessoriska begränsningar. Vägledningen i de följande avsnitten avspeglar huvuddragen i kommissionens beslutspraxis och anger vilka principer som följs vid bedömningen av om och i vilken utsträckning de vanligaste avtalstyperna betraktas som accessoriska begränsningar.
5. I ärenden som rör exceptionella omständigheter som inte omfattas av detta tillkännagivande kan det emellertid vara berättigat att avvika från dessa principer. Parterna kan i offentliggjorda kommissionsbeslut⁽²⁾ finna ytterligare vägledning i fråga om huruvida deras avtal kan betraktas som accessoriska begränsningar eller inte. I den mån ärenden som rör exceptionella omständigheter redan har bedömts av kommissionen i ett offentliggjort beslut⁽³⁾, är det inte fråga om "nya eller olösta frågor" i den mening som avses i skäl 21 i EG:s koncentrationsförordning.

⁽¹⁾ EUT L 24, 29.1.2004, s. 1.

⁽²⁾ I detta tillkännagivande anses ett beslut vara offentliggjort när det offentliggjorts i Europeiska unionens officiella tidning eller ställts till allmänhetens förfogande på kommissionens webbplats.

⁽³⁾ Exempelvis kommissionens beslut av den 1 september 2000 (IV/M.1980 – Volvo/Renault, punkt 56) – stark kundlojalitet, kommissionens beslut av den 23 oktober 1998 (IV/M.1298 – Kodak/Imation, punkt 73) – lång produktlivslängd, kommissionens beslut av den 13 mars 1995 (IV/M.550 – Union Carbide/Enichem, punkt 99) – begränsat antal alternativa producenter, kommissionens beslut av den 30 april 1992 (IV/M.197 – Solvay-Laporte/Interlox, punkt 50) – behov av längre know-how-skydd.

6. Ett ärende innehåller följaktligen en "ny eller olöst fråga som ger upphov till verklig osäkerhet" om begränsningarna i fråga inte omfattas av detta tillkännagivande och inte tidigare har bedömts av kommissionen i offentliggjorda beslut. Som anges i skäl 21 i EG:s koncentrationsförordning kommer kommissionen på begäran av parterna att uttryckligen bedöma sådana begränsningar i dessa fall. Med beaktande av sekretesskraven kommer kommissionen att skapa lämplig publicitet om sådana bedömningar som kan vidareutveckla principerna i detta tillkännagivande.
7. I den mån begränsningar har direkt anknytning till och är nödvändiga för genomförandet av en koncentration anges i artikel 21.1 i koncentrationsförordningen att endast den förordningen är tillämplig, inte rådets förordningar (EG) nr 1/2003 ⁽¹⁾, (EEG) nr 1017/68 ⁽²⁾ och (EEG) nr 4056/86 ⁽³⁾. Artiklarna 81 och 82 i fördraget är däremot fortfarande potentiellt tillämpliga på begränsningar som inte kan anses ha direkt anknytning till och vara nödvändiga för koncentrationens genomförande. Endast det faktum att ett avtal eller förfarande inte betraktas som accessoriskt till en koncentration är dock inte som sådant utslagsgivande för dess rättsliga status. Sådana avtal eller förfaranden skall bedömas i enlighet med artiklarna 81 och 82 i EG:s fördraget, med tillhörande rättsakter och tillkännagivanden ⁽⁴⁾. De kan även omfattas av tillämpliga nationella konkurrensregler. Dessa bestämmelser kan alltså ändå omfatta avtal som innehåller en konkurrensbegränsning men som inte anses ha direkt samband med eller vara nödvändiga för genomförandet av en koncentration enligt detta tillkännagivande.
8. Kommissionens tolkning av artikel 6.1 b andra stycket, artikel 8.1 andra stycket och artikel 8.2 tredje stycket i EG:s koncentrationsförordning påverkar inte den tolkning Europeiska gemenskapernas domstol eller förstainstansrätt kan komma att göra.
9. Detta tillkännagivande ersätter kommissionens tidigare tillkännagivande om begränsningar som har direkt samband med och är nödvändiga för genomförandet av en koncentration ⁽⁵⁾.

II. ALLMÄNNA PRINCIPER

10. En koncentration består av avtalsarrangemang och avtal som ger upphov till kontroll i den mening som avses i artikel 3.2 i koncentrationsförordningen. Alla avtal som gäller det huvudsakliga föremålet för koncentrationen ⁽⁶⁾, till exempel avtal som rör försäljning av ett företags aktier eller tillgångar, utgör integrerade delar av koncentrationen. Utöver dessa arrangemang och avtal kan parterna i koncentrationen ingå andra avtal som inte utgör en integrerad del av koncentrationen men som kan begränsa parternas handlingsfrihet på marknaden. Om sådana avtal innehåller accessoriska begränsningar omfattas dessa automatiskt av beslutet om att förklara koncentrationen förenlig med den gemensamma marknaden.

⁽¹⁾ Rådets förordning (EG) nr 1/2003 av den 16 december 2002 om tillämpning av konkurrensreglerna i artiklarna 81 och 82 i fördraget, EUT L 1, 4.1.2003, s. 1. Förordningen senast ändrad genom förordning (EG) nr 411/2004, EUT L 68, 6.3.2004, s. 1.

⁽²⁾ Rådets förordning (EEG) nr 1017/68 av den 19 juli 1968 om tillämpning av konkurrensregler på transporter på järnväg, landsväg och inre vattenvägar, EGT L 175, 23.7.1968, s. 1. Förordningen senast ändrad genom förordning (EG) nr 1/2003, EUT L 1, 4.1.2003, s. 1.

⁽³⁾ Rådets förordning (EEG) nr 4056/86 av den 22 december 1986 om närmare bestämmelser för tillämpningen av artiklarna 81 och 82 i fördraget på sjötransporter, EGT L 378, 31.12.1986, s. 4. Förordningen senast ändrad genom förordning (EG) nr 1/2003, EUT L 1, 4.1.2003, s. 1.

⁽⁴⁾ För licensavtal se exempelvis förordning (EG) nr 772/2004, för leverans- och inköpsavtal kommissionens förordning (EG) nr 2790/1999 av den 22 december 1999 om tillämpningen av artikel 81.3 i fördraget på grupper av vertikala avtal och samordnade förfaranden, EGT L 336, 29.12.1999, s. 21.

⁽⁵⁾ EGT C 188, 4.7.2001, s. 5.

⁽⁶⁾ Se exempelvis kommissionens beslut av den 10 augusti 1992 (IV/M.206 – Rhône-Poulenc/SNIA, punkt 8.3), kommissionens beslut av den 19 december 1991 (IV/M.113 – Courtaulds/SNIA, punkt 35) och kommissionens beslut av den 2 december 1991 (IV/M.102 – TNT/Canada Post/DBP Postdienst/La Poste/PIT Poste & Sweden Post, punkt 46).

11. Kriterierna om direkt anknytning och nödvändighet är till sin natur objektiva. Begränsningar har inte direkt anknytning till och är inte nödvändiga för genomförandet av en koncentration enbart på grund av att parterna anser det.
12. För att begränsningar skall anses ha direkt anknytning till genomförandet av koncentrationen måste de vara nära knutna till själva koncentrationen. Det är inte tillräckligt att ett avtal har ingåtts samtidigt med eller i samma sammanhang som koncentrationen⁽¹⁾. Begränsningar som har direkt samband med koncentrationen är ekonomiskt förknippade med huvudtransaktionen och har till ändamål att möjliggöra en smidig övergång till den nya företagsstrukturen efter koncentrationen.
13. Avtalen måste vara "nödvändiga för koncentrationens genomförande"⁽²⁾, vilket innebär att om de inte fanns skulle koncentrationen inte kunna genomföras eller endast kunna genomföras på avsevärt osäkrare villkor, till betydligt större kostnader, under en avsevärt längre period eller med avsevärt större svårigheter⁽³⁾. Avtal som är nödvändiga för en koncentrations genomförande syftar typiskt sett till att skydda det överförda värdet⁽⁴⁾, bibehålla en kontinuitet i leveranserna efter det att en tidigare ekonomisk enhet delats upp⁽⁵⁾ eller att göra det möjligt att starta en ny enhet⁽⁶⁾. Vid bedömningen av om en begränsning är nödvändig bör man inte enbart beakta dess art utan också säkerställa att dess varaktighet och dess materiella och geografiska tillämpningsområde inte går utöver vad som rimligen krävs för att genomföra koncentrationen. Om det finns lika effektiva alternativa metoder för att uppnå det berättigade eftersträvade syftet, måste företagen välja den som objektivt sett är minst konkurrensbegränsande.
14. När koncentrationer genomförs stegvis kan avtalsbestämmelser som gäller stadierna innan dess att kontroll uppnås enligt artikel 3.1 och 3.2 i EG:s koncentrationsförordning normalt inte anses ha direkt anknytning till och vara nödvändiga för genomförandet av koncentrationen. Ett avtal om att före avslut avstå från väsentliga förändringar av den verksamhet som skall övertas anses dock ha direkt anknytning till och vara nödvändigt för genomförandet av det gemensamma budet⁽⁷⁾. Vid ett gemensamt bud gäller detta också avtal mellan de företag som gemensamt förvärvat ett annat företag om att avstå från att lägga separata konkurrerande bud på samma företag eller på annat sätt förvärva kontroll.
15. Avtal som tjänar till att underlätta ett gemensamt förvärv av kontroll skall anses ha direkt anknytning till och vara nödvändiga för genomförandet av koncentrationen. Detta gäller avtal mellan de parter som gemensamt förvärvat kontroll om att dela upp tillgångar i syfte att mellan sig dela upp produktionsanläggningar eller distributionsnät samt det gemensamt förvärvade företagets befintliga varumärken.
16. I den mån som en sådan uppdelning innebär en uppdelning av en tidigare existerande ekonomisk enhet skall åtgärder som på rimliga villkor möjliggör uppdelningen anses ha direkt anknytning till och vara nödvändiga för genomförandet av koncentrationen i enlighet med de principer som det redogörs för nedan.

⁽¹⁾ Om alla andra villkor uppfyllts kan en begränsning på samma sätt ha ett "direkt samband" även om den inte har överenskommit samtidigt med avtalet som motsvarar huvudsyftet med koncentrationen.

⁽²⁾ Se EG-domstolens mål 42/84 (*Remia*), Rec. 1985, s. 2545, punkt 20 samt förstainstansrättens mål T-112/99 (*Métropole Télévision – M6 m.fl.*), REG 2001, s. II-2459, punkt 106.

⁽³⁾ Kommissionens beslut av den 18 december 2000 (COMP/M.1863 – *Vodafone/BT/Airtel JV*, punkt 20).

⁽⁴⁾ Kommissionens beslut av den 30 juli 1998 (IV/M.1245 – *VALEO/IIT Industries*, punkt 59), kommissionens beslut av den 3 mars 1999 (IV/M.1442 – *MMP/AFP*, punkt 17), kommissionens beslut av den 9 mars 2001 (COMP/M.2330 – *Cargill/Banks*, punkt 30) och kommissionens beslut av den 20 mars 2001 (COMP/M.2227 – *Goldman Sachs/Messer Griesheim*, punkt 11).

⁽⁵⁾ Kommissionens beslut av den 25 februari 2000 (COMP/M.1841 – *Celestica/IBM*, punkt 21).

⁽⁶⁾ Kommissionens beslut av den 30 mars 1999 (IV/JV.15 – *BT/AT&T*, punkterna 207–214) och kommissionens beslut av den 22 december 2000 (COMP/M.2243 – *Stora Enso/Assidomän/JV*, punkterna 49, 56 och 57).

⁽⁷⁾ Kommissionens beslut av den 27 juli 1998 (IV/M.1226 – *GEC/GPTH*, punkt 22), kommissionens beslut av den 2 oktober 1997 (IV/M.984 – *Dupont/ICI*, punkt 55), kommissionens beslut av den 19 december 1997 (IV/M.1057 – *Terra Industries/ICI*, punkt 16), kommissionens beslut av den 18 december 1996 (IV/M.861 – *Textron/Kautex*, punkterna 19 och 22) och kommissionens beslut av den 7 augusti 1996 (IV/M.727 – *BP/Mobil*, punkt 50).

III. PRINCIPER SOM ÄR TILLÄMPLIGA PÅ VANLIGT FÖREKOMMANDE BEGRÄNSNINGAR I SAMBAND MED FÖRETAGSFÖRVARV

17. Begränsningar som parterna enats om i samband med en överlåtelse av ett företag kan gynna antingen köparen eller säljaren. Generellt är köparens behov av skydd mer tvingande än motsvarande behov hos säljaren. Det är köparen som behöver försäkras om att han eller hon kommer att kunna tillgodogöra sig hela värdet av det förvärvade företaget. Generellt sett betyder detta att begränsningar som gynnar säljaren antingen inte har direkt anknytning till eller inte är nödvändiga för genomförandet av koncentrationen över huvud taget ⁽¹⁾, eller också behöver deras omfattning eller varaktighet begränsas mer än vad som är fallet för klausuler som gynnar köparen ⁽²⁾.

A. Konkurrensklausuler

18. Konkurrensklausuler som åläggs säljaren i samband med överlåtelsen av ett företag eller delar av ett företag kan ha direkt anknytning till och vara nödvändiga för genomförandet av koncentrationen. För att kunna tillgodogöra sig hela värdet av de överlåtna tillgångarna måste köparen åtnjuta någon form av skydd mot konkurrens från säljaren för att vinna kundernas lojalitet och införliva och utnyttja företagets know-how. Sådana konkurrensklausuler utgör en garanti för att tillgångarnas fulla värde överförs till köparen. Detta omfattar vanligen både materiella och immateriella tillgångar, exempelvis goodwill eller know-how ⁽³⁾ som säljaren har byggt upp. Dessa klausuler har inte bara direkt anknytning till koncentrationen, utan de är också nödvändiga för dess genomförande, ty utan dem kunde man rimligen förvänta sig att försäljningen av företaget eller en del av det inte skulle kunna fullföljas.
19. Sådana konkurrensklausuler kan emellertid endast rättfärdigas av den legitima målsättningen att genomföra koncentrationen om deras varaktighet, geografiska tillämpningsområde, deras föremål och de personer som berörs av dem inte går utöver vad som rimligen är nödvändigt för att uppnå detta mål ⁽⁴⁾.
20. Konkurrensklausuler är berättigade för perioder på upp till tre år ⁽⁵⁾, om överlåtelsen av företaget innefattar en överföring av kundlojalitet i form av både goodwill och know-how ⁽⁶⁾. Om överlåtelsen bara omfattar goodwill är de berättigade för en period på upp till två år ⁽⁷⁾.
21. Däremot kan konkurrensklausuler inte anses nödvändiga om överlåtelsen är begränsad till materiella tillgångar (såsom mark, byggnader eller maskiner) eller till exklusiva industriella eller kommersiella äganderätter (innehavarna av sådana rättigheter skulle nämligen omedelbart kunna vidta åtgärder mot intrång av den som överlåter rättigheterna).
22. Den geografiska räckvidden för en konkurrensklausul måste vara begränsad till det område där säljaren har erbjudit de relevanta varorna eller tjänsterna före överlåtelsen, eftersom köparen inte behöver skyddas mot konkurrens från säljaren i områden där säljaren tidigare inte varit verksam ⁽⁸⁾. Den geografiska räckvidden kan utvidgas till områden där säljaren vid tidpunkten för transaktionen planerade att inleda verksamhet, under förutsättning att han redan hade gjort investeringar för att förbereda detta.

⁽¹⁾ Kommissionens beslut av den 27 juli 1998 (IV/M.1226 – GEC/GPTH, punkt 24).

⁽²⁾ Se exempelvis en klausul som syftar till att skydda en del av verksamheten som säljaren behåller: kommissionens beslut av den 30 augusti 1993 (IV/M.319 – BHĚ/CCF/Charterhouse, punkt 16).

⁽³⁾ Enligt definitionen i artikel 1.1 i i förordning (EG) nr 772/2004.

⁽⁴⁾ Se EG-domstolens mål 42/84 (Remia), Rec. 1985, s. 2545, punkt 20 samt förstainstansrättens mål T-112/99 (Métropole Télévision – M6), REG 2001, s. II-2459, punkt 106.

⁽⁵⁾ Om undantagsfall där längre perioder kan motiveras se exempelvis kommissionens beslut av den 1 september 2000 (COMP/M.1980 – Volvo/Renault V.I., punkt 56), kommissionens beslut av den 27 juli 1995 (IV/M.612 – RWE-DEA/Enichem Augusta, punkt 37) och kommissionens beslut av den 23 oktober 1998 (IV/M.1298 – Kodak/Imation, punkt 74).

⁽⁶⁾ Kommissionens beslut av den 2 april 1998 (IV/M.1127 – Nestlé/Dalgety, punkt 33), kommissionens beslut av den 1 september 2000 (COMP/M.2077 – Clayton Dubilier & Rice/Iteltel, punkt 15) och kommissionens beslut av den 2 mars 2001 (COMP/M.2305 – Vodafone Group PLC/EIRCELL, punkterna 21 och 22).

⁽⁷⁾ Kommissionens beslut av den 12 april 1999 (IV/M.1482 – KingFisher/Grosslabor, punkt 26) och kommissionens beslut av den 14 december 1997 (IV/M.884 – KNP BT/Bunzl/Wilhelm Seiler, punkt 17).

⁽⁸⁾ Kommissionens beslut av den 14 december 1997 (IV/M.884 – KNP BT/Bunzl/Wilhelm Seiler, punkt 17), kommissionens beslut av den 12 april 1999 (IV/M.1482 – KingFisher/Grosslabor, punkt 27), kommissionens beslut av den 6 april 2001 (IV/M.2355 – Dow/Enichem Polyurethane, punkt 28) och kommissionens beslut av den 4 augusti 2000 (COMP/M.1979 – CDC/Banco Urquijo/JV, punkt 18).

23. På motsvarande sätt måste konkurrensklausuler förbli begränsade till varor (inklusive förbättrade versioner eller uppdateringar av varor samt efterföljande modeller) och tjänster som utgör det överlåtna företagets ekonomiska verksamhet. Detta kan inbegripa varor och tjänster som är i ett långt framskridet utvecklingsstadium vid tiden för överlåtelsen eller varor som är fullt utvecklade men ännu inte har introducerats på marknaden. Skydd mot konkurrens från säljaren på produkt- och tjänstemarknader där det överlåtna företaget inte var verksamt före överlåtelsen anses inte nödvändigt ⁽¹⁾.
24. Säljaren kan göra åtaganden som binder både henne/honom själv och hans/hennes dotterbolag och handelsagenter. En skyldighet att ålägga andra personer liknande begränsningar skulle dock inte anses ha direkt anknytning till och vara nödvändig för genomförandet av koncentrationen. Detta gäller särskilt klausuler som skulle begränsa återförsäljares eller användares frihet att importera eller exportera.
25. Klausuler som begränsar säljarens rätt att förvärva eller inneha aktier i ett företag som konkurrerar med det överlåtna företaget skall anses ha direkt anknytning till och vara nödvändiga för genomförandet av koncentrationen på samma villkor som beskrivs ovan för konkurrensklausuler, såvida de inte hindrar säljaren från att förvärva eller inneha aktier enbart i syfte att göra finansiella investeringar utan att detta direkt eller indirekt ger denne ledningsfunktioner eller någon form av väsentligt inflytande i det konkurrerande företaget ⁽²⁾.
26. Klausuler om värvningsförbud och sekretess har jämförbara verkningar och bedöms därför på ett sätt som liknar konkurrensklausuler ⁽³⁾.

B. Licensavtal

27. Överlåtelse av ett företag eller en del av ett företag kan innebära att immateriella rättigheter eller know-how överförs till köparen för att denne skall kunna utnyttja de överlåtna tillgångarna fullt ut. Säljaren kan emellertid kvarstå som ägare av rättigheterna för att kunna utnyttja dem för annan verksamhet än den överlåtna. I dessa fall är de vanliga metoderna för att försäkra att köparen får full användning av de överlåtna tillgångarna att man ingår licensavtal till dennes fördel. Samma sak gäller när säljaren har överlåtit immateriell äganderätt tillsammans med företaget och denne vill fortsätta att använda vissa eller alla dessa rättigheter för andra typer av verksamhet än de överlåtna. I sådana fall beviljar köparen licens till säljaren.
28. Licenser för patent ⁽⁴⁾, liknande rättigheter eller know-how ⁽⁵⁾ kan anses nödvändiga för genomförandet av koncentrationen. De kan också betraktas som en integrerad del av koncentrationen och behöver i alla händelser inte vara tidsbegränsade. Licenserna kan vara enkla eller exklusiva och kan begränsas till vissa användningsområden, i den mån de gäller det överlåtna företagets verksamhet.

⁽¹⁾ Kommissionens beslut av den 14 december 1997 (IV/M.884 – *KNP BT/Bunzl/Wilhelm Seiler*, punkt 17), kommissionens beslut av den 2 mars 2001 (COMP/M.2305 – *Vodafone Group PLC/EIRCELL*, punkt 22), kommissionens beslut av den 6 april 2001 (IV/M.2355 – *Dow/Enichem Polyurethane*, punkt 28) och kommissionens beslut av den 4 augusti 2000 (IV/M.1979 – *CDC/Banco Urquijo/JV*, punkt 18).

⁽²⁾ Kommissionens beslut av den 4 februari 1993 (IV/M.301 – *Tesco/Catteau*, punkt 14), kommissionens beslut av den 14 december 1997 (IV/M.884 – *KNP BT/Bunzl/Wilhelm Seiler*, punkt 19), kommissionens beslut av den 12 april 1999 (IV/M.1482 – *Kingfisher/Grosslabor*, punkt 27) och kommissionens beslut av den 6 april 2000 (IV/M.1832 – *Ahold/ICA Förbundet/Canica*, punkt 26).

⁽³⁾ Således kan sekretessklausuler om kunduppgifter, priser och kvantiteter inte förlängas. Däremot kan sekretessklausuler om teknisk know-how undantagsvis vara berättigade för längre perioder. Se här kommissionens beslut av den 29 april 1998 (IV/M.1167 – *ICI/Williams*, punkt 22) och kommissionens beslut av den 30 april 1992 (IV/M.197 – *Solvay-Laporte/Interox*, punkt 50).

⁽⁴⁾ Inklusive patent, patentansökningar, bruksmönster, ansökningar om registreringar av bruksmönster, modeller, kretsmönster i halvledarprodukter, tillägsskydd för läkemedel och varje annan produkt för vilket sådant skydd kan erhållas, samt växtförädlarcertifikat (som avses i artikel 1.1 h i förordning (EG) nr 772/2004).

⁽⁵⁾ Enligt definitionen i artikel 1.1 i i förordning (EG) nr 772/2004.

29. Geografiska begränsningar av tillverkningen som motsvarar det område där den överlåtna verksamheten bedrivs är emellertid inte nödvändiga för genomförandet av transaktionen. Om säljaren av ett företag beviljar köparen en licens, kan säljaren åläggas geografiska begränsningar i licensavtalet på samma villkor som gäller för konkurrensklausuler i samband med försäljning av ett företag.
30. Begränsningar i licensavtal som går utöver bestämmelserna ovan, exempelvis sådana som skyddar licensgivaren i stället för licenstagaren, är inte nödvändiga för genomförandet av koncentrationen ⁽¹⁾.
31. I fråga om licenser för varumärken, företagsnamn, mönsterrättigheter, upphovsrätt eller liknande rättigheter kan det på liknande sätt finnas situationer där säljaren önskar kvarstå som ägare av rättigheterna för den verksamhet han behåller, medan köparen behöver rättigheterna för att kunna marknadsföra varor eller tjänster som produceras av det företag eller de delar därav som överläts. I sådana fall gäller samma resonemang som ovan ⁽²⁾.

C. Inköps- och leveransskyldigheter

32. Överlåtelse av ett företag eller en del därav kan i många fall leda till ett avbrott i traditionella inköps- och leveranskanaler som funnits till följd av en tidigare integrering av verksamheter inom säljarens ekonomiska enhet. För att på rimliga villkor kunna dela upp säljarens samlade ekonomiska verksamhet och göra en partiell överföring av tillgångarna till köparen, är det ofta nödvändigt att upprätthålla liknande band mellan säljaren och köparen, åtminstone under en övergångsperiod. Detta uppnås ofta med hjälp av inköps- och leveransskyldigheter för säljaren och/eller köparen av företaget eller delar av det. Med hänsyn till den särskilda situation som uppstår vid en uppdelning av säljarens samlade ekonomiska verksamhet, kan sådana skyldigheter anses ha direkt anknytning till och vara nödvändiga för genomförandet av koncentrationen. De kan gynna säljaren eller köparen, beroende på de särskilda omständigheterna i varje enskilt fall.
33. Syftet med sådana skyldigheter kan vara att säkerställa kontinuitet i leveranserna till någon av parterna av varor som är nödvändiga för att driva den verksamhet som behållits av säljaren eller tagits över av köparen. Varaktigheten av inköps- och leveransskyldigheterna måste dock vara begränsad till den period som krävs för att ersätta beroendeställningen med en självständig ställning på marknaden. Inköps- och leveransskyldigheter som syftar till att garantera tidigare levererade kvantiteter kan därför vara motiverade för en övergångsperiod på upp till fem år ⁽³⁾.
34. Såväl leverans- som inköpskyldigheter för fastställda kvantiteter, eventuellt med en klausul som möjliggör variationer, anses ha direkt anknytning till och vara nödvändiga för koncentrationens genomförande. Skyldigheter som tillåter obegränsade kvantiteter ⁽⁴⁾, innebär ensamrätt eller ger en gynnad leverans- eller inköpsställning ⁽⁵⁾ är emellertid inte nödvändiga för genomförandet av koncentrationen.
35. Service- och distributionsavtal har jämförbara verkningar som leveransavtal och därför gäller samma resonemang som ovan.

⁽¹⁾ I den utsträckning som de omfattas de av artikel 81.1 i EG-fördraget, kan sådana avtal inte desto mindre omfattas av förordning (EG) nr 772/2004, eller omfattas av annan gemenskapslagstiftning.

⁽²⁾ Kommissionens beslut av den 1 september 2000 (COMP/M.1980 – Volvo/Renault V.I., punkt 54).

⁽³⁾ Kommissionens beslut av den 5 februari 1996 (IV/M.651 – AT&T/Philips, VII.) och kommissionens beslut av den 30 mars 1999 (IV/JV.15 – BT/AT&T, punkt 209). För undantagsfall se kommissionens beslut av den 13 mars 1995 (IV/M.550 – Union Carbide/Enichem, punkt 99) och kommissionens beslut av den 27 juli 1995 (IV/M.612 – RWE-DEA/Enichem Augusta, punkt 45).

⁽⁴⁾ Enligt proportionalitetsprincipen är skyldigheter till fasta volymer, med en klausul som möjliggör variationer, i sådana fall mindre konkurrensbegränsande. Se exempelvis kommissionens beslut av den 18 september 1998 (IV/M.1292 – Continental/ITT, punkt 19).

⁽⁵⁾ Kommissionens beslut av den 30 juli 1998 (IV/M.1245 – VALEO/ITT Industries, punkt 64). För undantagsfall (som avsaknad av en marknad) se kommissionens beslut av den 13 mars 1995 (IV/M.550 – Union Carbide/Enichem, punkterna 92–96) och kommissionens beslut av den 27 juli 1995 (IV/M.612 – RWE-DEA/Enichem Augusta, punkt 38 och följande).

IV. PRINCIPER SOM ÄR TILLÄMPLIGA PÅ VANLIGT FÖREKOMMANDE BEGRÄNSNINGAR I SAMBAND MED GEMENSAMMA FÖRETAG ENLIGT DEFINITIONEN I ARTIKEL 3.4 I EG:S KONCENTRATIONSFÖRORDNING

A. Konkurrensklausuler

36. En konkurrensklausul mellan moderbolagen och ett gemensamt företag kan anses ha direkt anknytning till och vara nödvändig för genomförandet av koncentrationen om klausulen berör de varor, tjänster och områden som omfattas av avtalet om det gemensamma företaget eller av det gemensamma företags stadgar. Konkurrensklausuler kan exempelvis motiveras av behovet att säkerställa att förhandlingarna sker med ärliga avsikter. De kan även avspegla behovet att fullt ut använda det gemensamma företags tillgångar eller att ge detta möjlighet att införliva den know-how och goodwill som moderbolagen erbjuder. De kan också gälla behovet att skydda moderbolagets intressen i det gemensamma företaget från konkurrens som underlättas bland annat av att moderbolagen har privilegierad tillgång till den know-how och goodwill som överlåts till eller utvecklats av det gemensamma företaget. Sådana konkurrensklausuler mellan moderbolagen och ett gemensamt företag kan anses ha direkt anknytning till och vara nödvändiga för koncentrationens genomförande under det gemensamma företags livstid⁽¹⁾.
37. Det geografiska tillämpningsområdet för en konkurrensklausul måste vara begränsat till det område där moderbolagen erbjöd de relevanta varorna eller tjänsterna innan det gemensamma företaget bildades⁽²⁾. Det geografiska tillämpningsområdet kan utvidgas till områden där moderbolagen vid tidpunkten för transaktionen planerade att inleda verksamhet, under förutsättning att de redan hade gjort investeringar för att förbereda detta.
38. På samma sätt måste konkurrensklausuler vara begränsade till varor och tjänster som utgör det gemensamma företags ekonomiska verksamhet. Detta kan omfatta varor och tjänster som vid tidpunkten för transaktionen befinner sig i ett långt framskridet utvecklingsstadium, liksom varor och tjänster som är fullt utvecklade men ännu inte har introducerats på marknaden.
39. Om det gemensamma företaget bildas för att inträda på en ny marknad, skall det anges vilka varor eller tjänster som erbjuds och på vilka områden det skall bedriva verksamheten enligt avtalet om det gemensamma företaget eller stadgarna. Det antas dock att det ena moderbolagets intresse i det gemensamma företaget inte behöver skyddas från konkurrens från det andra moderbolaget på andra marknader än dem där det gemensamma företaget från början kommer att verka.
40. Konkurrensklausuler mellan icke-kontrollerande moderbolag och ett gemensamt företag har inte direkt anknytning till och är inte nödvändiga för genomförandet av koncentrationen.
41. För klausuler om värvningsförbud och sekretess gäller samma principer som för konkurrensklausuler.

B. Licensavtal

42. En licens som moderbolagen beviljar det gemensamma företaget kan anses ha direkt anknytning till och vara nödvändig för genomförandet av koncentrationen. Detta gäller oavsett om licensen är exklusiv eller inte och oavsett om den är tidsbegränsad eller inte. Licensen kan begränsas till ett visst användningsområde som motsvarar det gemensamma företags verksamhet.

⁽¹⁾ Kommissionens beslut av den 15 januari 1998 (IV/M.1042 – *Eastman Kodak/Sun Chemical*, punkt 40, kommissionens beslut av den 7 augusti 1996 (IV/M.727 – *BP/Mobil*, punkt 51), kommissionens beslut av den 3 juli 1996 (IV/M.751 – *Bayer/Hüls*, punkt 31) och kommissionens beslut av den 6 april 2000 (IV/M.1832 – *Ahold/ICA Förbundet/Canica*, punkt 26).

⁽²⁾ Kommissionens beslut av den 29 augusti 2000 (IV/M.1913 – *Lufthansa/Menzies/LGS/JV*, punkt 18) och kommissionens beslut av den 22 december 2000 (COMP/M.2243 – *Stora Enso/Assidomän/JV*, punkt 49, sista meningen).

43. Licenser som det gemensamma företaget har beviljat ett av moderbolagen, eller korslicensavtal, kan anses ha direkt anknytning till och vara nödvändiga för genomförandet av en koncentration på samma villkor som gäller vid förvärv av företag. Licensavtal mellan moderbolagen anses inte ha direkt anknytning till och vara nödvändiga för bildandet av ett gemensamt företag.

C. Inköps- och leveransskyldigheter

44. Om moderbolagen finns kvar på en marknad i tidigare eller senare led i förhållande till det gemensamma företaget skall varje inköps- och leveransavtal, inklusive service- och distributionsavtal, omfattas av de principer som gäller för överlåtelse av ett företag.
-